

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 162

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Χάρη Μαμουλάκη
2. Βουλευτή κα Σία Αναγνωστοπούλου
3. Βουλευτή κ. Σωκράτη Βαρδάκη
4. Βουλευτή κ. Νίκο Ηγουμενίδη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 2680/13.3.2023 Ερώτηση με θέμα:
«Πλήρως εγκαταλελειμμένος ο αρχαιολογικός χώρος του Ιερού της Υστερομινωικής
Κρήτης στο ύψωμα Παπούρα στα Καλέσα του Δ. Μαλεβιζίου»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 2680/13.3.2023 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Χάρη Μαμουλάκη, Σίας Αναγνωστοπούλου, Σωκράτη Βαρδάκη και Νίκου Ηγουμενίδη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με την Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου, στο Γάζι και συγκεκριμένα στη θέση «Μπαϊρία», αριστερά του δρόμου που οδηγεί προς τον Κρουσώνα στο Δήμο Μαλεβιζίου, βρέθηκαν τον Απρίλιο του 1936 σε αμπελώννα ιδιοκτησίας Κ. Κοκοσάλη, επί της κορυφής επιμήκους υψώματος, δύο πήλινα είδωλα της μινωικής θεάς με υψωμένα χέρια, τα οποία παραδόθηκαν από τον ιδιοκτήτη στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Με αφορμή την παράδοση ο τότε Έφορος Αρχαιοτήτων Σπύρος Μαρινάτος προχώρησε τον Αύγουστο του ίδιου έτους σε τετραήμερη ανασκαφική έρευνα, από την οποία αποδείχθηκε ότι τα πήλινα είδωλα προέρχονταν από οικιακό ιερό, που χρονολογείται στην Υστερομινωική ΙΙΙΒ περίοδο. Μετά την ολιγοήμερη ανασκαφική έρευνα, η οποία δεν ολοκληρώθηκε, ο χώρος καταχώθηκε και τα στοιχεία για αυτό περιλαμβάνονται σε σχετική δημοσίευση του Μαρινάτου («Αι μινωικά θεαί του Γάζι», *Αρχαιολογική Εφημερίς* 1937, 278-291). Το ιερό στα Μπαϊρία Γαζίου, πέρα από το γεγονός ότι απέδωσε ορισμένα από τα σημαντικότερα εκθέματα του Μουσείου Ηρακλείου, διέυρυνε ταυτόχρονα τη γνώση για τη μινωική θρησκεία, φωτίζοντας για πρώτη φορά τη θρησκευτική μεταβολή που συντελέστηκε στην Κρήτη κατά την Υστερομινωική ΙΙΙ περίοδο.

Στις νοτιοδυτικές υπώρειες του ίδιου λόφου αποκαλύφθηκε και ανασκάφηκε το 1984 ένα ταφικό ορθογώνιο κτήριο της Μεσομινωικής ΙΑ περιόδου.

Για την αποτελεσματικότερη προστασία του σημαντικού ιερού, αλλά και του κατάσπαρτου από αρχιτεκτονικά κατάλοιπα των μινωικών χρόνων λόφου, που ανήκουν σε έναν εκτεταμένο οικισμό, το 1980 κηρύχθηκε ως αρχαιολογικός χώρος ο λόφος στα Μπαϊρία Γαζίου με ζώνη προστασίας 500μ. περιμετρικά από τη ρίζα του λόφου (ΦΕΚ 210/Β'1-3-1980).

Επιπλέον, στην παρούσα φάση και για την καλύτερη προστασία του χώρου, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου επεξεργάζεται την αναδιοργάνωση της κήρυξης του αρχαιολογικού χώρου με συντεταγμένες, καθώς και τη θεσμοθέτηση Α' και Β' ζωνών προστασίας, στο πλαίσιο της εκπόνησης του ΓΠΣ του Δήμου Μαλεβιζίου. Όσον αφορά στο θέμα των απαλλοτριώσεων, επί του παρόντος δεν υπάρχουν τα απαιτούμενα επιστημονικά στοιχεία για τη συγκρότηση πρότασης απαλλοτριώσεων.

Για την αδειοδότηση οικοδομών και λοιπών κατασκευών, καθώς και τυχόν άλλων εργασιών που απαιτούν εκσκαφές και εμπίπτουν εντός του κηρυγμένου αρχαιολογικού χώρου και εντός της ζώνης προστασίας του, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου ακολουθεί τις προβλεπόμενες από τον ν. 4858/2021 διαδικασίες, ενώ προβαίνει στις απαιτούμενες από το Νόμο ενέργειες για τις περιπτώσεις αυθαίρετων εργασιών ή κατασκευών.

Όσον αφορά στην ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου και προκειμένου αυτή να καταστεί δυνατή, απαιτείται να προηγηθεί η διενέργεια συστηματικής ανασκαφικής έρευνας τόσο στον χώρο του ιερού, όσο και στον κατάσπαρτο από αρχιτεκτονικά κατάλοιπα λόφο. Λαμβάνοντας υπόψη αφενός ότι το μνημείο δεν είναι εκτεθειμένο και δεν βρίσκεται σε άμεσο κίνδυνο, καθώς δεν είναι σήμερα ορατό, και αφετέρου ότι υπάρχει αυστηρό θεσμικό πλαίσιο προστασίας του, και δεδομένης της πληθώρας των ήδη ανεσκαμμένων μνημείων στην ΠΕ Ηρακλείου που χρήζουν μέριμνας και ανάδειξης, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ηρακλείου δεν δύναται στην παρούσα φάση να προχωρήσει στη διενέργεια μιας συστηματικής ανασκαφικής έρευνας.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΛΙΝΑ ΜΕΝΔΩΝΗ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτισμού
2. ΓΔΑΠΚ
3. ΔΙΠΚΑ
4. ΕΦΑ Ηρακλείου
5. Αυτοτελές Τμήμα Απαλλοτριώσεων